

дартизиран за българската популация от Софийския университет. Методиката е невербална и освободена от културно влияние, което я прави подходяща за деца от различните културални общности. За експериментална група са приети децата, подготвящи се с помощта на помощник-възпитател – 120 деца, а контролната група е съставена от 25 деца, подготвящи се без помощник-възпитател. Използвани са 5 дни от учебните занимания.

Изводите, които представляват интерес, са следните:

- » в експерименталната група се откроява тенденцията децата по-лесно да разбират зададената инструкция (това има релация със справянето) и по-конкретно да фокусират вниманието си върху изпълняваната задача. В този смисъл се визуира подпомагащата роля на помощник-възпитателя;
- » независимо от относително ниските резултати в степенята на училищна готовност в двете групи може да се подчертае, че този факт не се дължи на проблеми в интелектуалното и личностното развитие на децата. Възможно обяснение е основно нарушената езикова комуникация по информационния вектор деца – педагози.

Препоръките, които отправят изследователите за развиване дейността на помощник-учителя, са в следните направления:

- » активно участие в познавателното стимулиране на децата;
- » подпомагане формирането на езикови умения у тях;
- » да бъде посредник в обучението на децата;
- » да съдейства за изграждане на комфортен психосоциален климат в детската група;
- » да има активна социално-агитираща роля (привличане на децата да посещават детски градини).

Незначително подобренията резултати, които постигат децата от експерименталната група, доказват, че мястото на помощника на учителя в учебно-възпитателната работа в детската градина и в началното училище е твърде спорно. Необходими са експериментални назначения и достатъчно надеждни изследвания, за да се докаже безспорната му необходимост. В тази насока би трябвало да се вземат въпрегвид и обективните обстоятелства, като:

- » трябва ли образователната система да си позволява лукса да назначава помощници на учителя, когато при ситуация на демографски срив трябва да се освободи от излишното учителство;
- » в българското образование никога не е имало длъжност с такава роля, няма извървян път в тази насока и консервативната ни образователна система едва ли ще го припознае като своя.

През 2001 г. програма „Образование“ на фондация „Отворено общество“, София, в сътрудничество с Министерството на образованието и науката (МОН) и Регионалните инспекторати по образование (РИО) проведе свое изследване, за да направи справочник на „ромските“ училища в България, и положи началото на създаване на колкото се може по-истинска база от данни за тях. С ръководството на това изследване се зае Димитър Денков и след обобщаване на резултатите се издаде брошура със заглавие „Ромските училища“ (Денков 2001). В изследването се прави опит да се даде определение за реалността, наречена „ромско училище“. Това са училищата, в които: